

Skatteutskottets betänkande

1980/81: 16

om skatten på 1981 års inkomster, m. m., (prop.1980/81: 50)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1980/81: 50 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
2. lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
3. lag om tillfällig höjning av den särskilda skattereduktionen vid 1982 års taxering,
4. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370).
5. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i den statliga inkomstbeskattningen. Inflationsskyddet för skatteskalen modifieras så att hänsyn inte längre skall tas till bl. a. höjda energipriser. För år 1981 föreslås att basenheten sänks med 100 kr. till 6400 kr. Vidare föreslås vissa marginalsattelättnader för 1981 års inkomster i skikten mellan ca 76000 kr. och 96000 kr. Den tillfälliga höjningen av den särskilda skattereduktionen med högst 500 kr., som medges i första hand heltidsarbetande med inkomster under genomsnittet, föreslås förlängd ett år.

Även folkpensionärernas skattelättnader behandlas i propositionen. En höjning av det extra avdraget föreslås för både år 1980 och år 1981. Förslag läggs också fram om deklarationspliktsgränsen för folkpensionärer vid 1981 års taxering.

Vidare föreslås att rätten till avdrag för s. k. frivilliga periodiska understöd, som f. n. medges med 5000 kr. per mottagare, begränsas till att avse 5000 kr. per givare.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1981.

Proposition 1980/81: 20 har överlämnats till utskottet från finansutskottet såvitt avser bilaga 6 punkt 2 ändrade principer för beräkning av prisindex till grund för fastställande av basenhet. I denna del anförs i propositionen att chefen för budgetdepartementet i annat sammanhang avser att föreslå erforderliga ändringar i lagen (1977: 107) om basenhet. Detta förslag behandlas – som framgår av det föregående – i proposition 1980/81: 50.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

10 §

1 m o m.² Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, *oskifta* dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 1 basenhet enligt lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

1 procent av den beskattningsbara inkomsten;
när beskattningsbar inkomst överstiger

1 men icke 4 basenheter:	grundbeloppet för	1 basenhet	och	2% av återstoden;
4 " " 5 " "	" "	" "	4 basenheter och	4% " " "
5 " " 6 " "	" "	" "	" "	5% " " "
6 " " 7 " "	" "	" "	" "	8% " " "
7 " " 8 " "	" "	" "	" "	11% " " "
8 " " 9 " "	" "	" "	" "	14% " " "
9 " " 10 " "	" "	" "	" "	20% " " "
10 " " 11 " "	" "	" "	" "	22% " " "
11 " " 12 " "	" "	" "	" "	26% " " "
12 " " 13 " "	" "	" "	" "	30% " " "
13 " " 14 " "	" "	" "	" "	34% " " "
14 " " 15 " "	" "	" "	" "	39% " " "
15 " " 16 " "	" "	" "	" "	44% " " "
16 " " 17 " "	" "	" "	" "	45% " " "
17 " " 20 " "	" "	" "	" "	48% " " "
20 " " 30 " "	" "	" "	" "	53% " " "
30 basenheter	:	" "	" "	58% " " "

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Föreslagen lydelse

10 §

1 m o m. Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 770.

² Senaste lydelse 1979: 1156.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 1 basenhet enligt lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

1 procent av den beskattningsbara inkomsten;
när beskattningsbar inkomst överstiger

1 men icke 4 basenheter:	grundbeloppet för	1 basenhet och	2% av återstoden:
4 " " 5 " "	" " " "	4 basenheter och	4% " " " "
5 " " 6 " "	" " " "	" " " "	5% " " " "
6 " " 7 " "	" " " "	" " " "	8% " " " "
7 " " 8 " "	" " " "	" " " "	11% " " " "
8 " " 9 " "	" " " "	" " " "	14% " " " "
9 " " 10 " "	" " " "	" " " "	20% " " " "
10 " " 11 " "	" " " "	" " " "	22% " " " "
11 " " 12 " "	" " " "	" " " "	26% " " " "
12 " " 13 " "	" " " "	" " " "	29% " " " "
13 " " 14 " "	" " " "	" " " "	33% " " " "
14 " " 15 " "	" " " "	" " " "	38% " " " "
15 " " 16 " "	" " " "	" " " "	44% " " " "
16 " " 17 " "	" " " "	" " " "	45% " " " "
17 " " 20 " "	" " " "	" " " "	48% " " " "
20 " " 30 " "	" " " "	" " " "	53% " " " "
30 basenheter	" " " "	" " " "	58% " " " "

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Basenhet utgör för varje taxeringsår ett belopp som motsvarar femtusen kronor multiplicerat med årets jämförelsetal. Basenheten avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Basenhet utgör för varje taxeringsår ett belopp som motsvarar 6400 kronor multiplicerat med årets jämförelsetal. Basenheten avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Jämförelsetalet för taxeringsåret är det tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i augusti månad två år före taxeringsåret och augusti månad år 1977. *Jämförelsetalet beräknas med bortseende från de effekter på prisläget som följer av ändrat skatteuttag enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt.*

Jämförelsetalet för taxeringsåret är det tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i augusti månad två år före taxeringsåret och augusti månad år 1980. *Därvid skall förändringarna i det allmänna prisläget beräknas med bortseende från indirekta skatter, tullar, avgifter och ändringar i energipriser samt tillägg göras för subventioner.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången i fråga om 1982 års taxering. Vid denna taxering är basenheten 6400 kronor.

3 Förslag till**Lag om tillfällig höjning av den särskilda skattereduktionen vid 1982 års taxering**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Vid 1982 års taxering får skattskyldig som har rätt till särskild skattereduktion enligt 2 § 5 mom. uppbördslagen (1953:272) en höjning av den särskilda skattereduktionen, om hans till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst överstiger 40000 men inte 76600 kronor.

2 § Den särskilda skattereduktionen höjs

om den beskattningsbara inkomsten överstiger 40000 men inte 45000 kronor med 10 procent av det belopp varmed inkomsten överstiger 40000 kronor,

om den beskattningsbara inkomsten överstiger 45000 men inte 60000 kronor med 500 kronor,

om den beskattningsbara inkomsten överstiger 60000 men inte 76600 kronor med 500 kronor minskat med 3 procent av det belopp varmed inkomsten överstiger 60000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

4 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)**

Härigenom föreskrivs att punkt 5 av anvisningarna till 46 § samt punkt 2 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar

till 46 §

5.¹ Som förutsättning för allmänt avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning enligt denna punkt gäller att understödet *icke* utgått till mottagare i givarens hushåll eller, om *icke* understödet utgjort skadestånd, till mottagare under 18 år eller till mottagare vars utbildning *icke* är avslutad.

Avdrag *medgives* med utgivet belopp för periodiska utbetalningar

till make eller förutvarande make emellan reglerats;

till tidigare anställd;

som utgör skadestånd, dock vid personskada endast med belopp som för mottagaren utgör ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller för förlorat underhåll;

som utgör livränta eller därmed jämförligt vederlag vid förvärv av egendom genom köp, byte eller därmed jämförligt fång;

på grund av föreskrift i testamente; från juridisk person.

För annat periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning *medgives* avdrag med högst 5 000 kronor för varje mottagare. Har givaren under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med sin make, får sådant avdrag åtnjutas för dem båda gemensamt med 5 000 kronor.

5. Förutsättning för allmänt avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning enligt denna punkt är att understödet *inte* utgått till mottagare i givarens hushåll eller, om understödet *inte* utgjort skadestånd, till mottagare under 18 år eller till mottagare vars utbildning *inte* är avslutad.

Avdrag *medges* med utgivet belopp för periodiska utbetalningar

sedan underhållsskyldigheten dem

För annat periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning *medges* avdrag med högst 5 000 kronor. Utger skattskyldig sådana understöd till mer än en person med belopp som sammanlagt överstiger 5 000 kronor, skall avdraget fördelas mellan dessa understöd på sätt den skattskyldige önskar.

till 50 §

2.² Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. Den omständigheten att folkpension under ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t. ex. till följd av att folkpensionen icke åtnjutits under hela året, utgör icke hinder mot att medgiva den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den utgått i full utsträckning, utgjort en icke obetydlig del av inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggs pension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionsstillskott.

¹Senaste lydelse 1977: 41.

²Lydelse enligt prop. 1980/81: 42.

†1 Riksdagen 1980/81. 6 saml. Nr 16

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer närmare föreskrifter för avdragsberäkningen enligt nedan angivna grunder.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst icke visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige icke skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 6 000 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig, som under beskattningsåret icke haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2§ första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och därutöver skattepliktiga intäkter av tjänst om sammanlagt 5 200 kronor samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. första stycket. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 77,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 95 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Om skattskyldigs statligt taxerade inkomst överstiger det högsta inkomstbeloppet enligt föregående stycke, reduceras avdraget med belopp motsvarande 40 procent av överskjutande taxerad inkomst.

Det avdrag som beräknas med hänsyn till skattskyldigs statligt taxerade inkomst jämkas, om värdet av skattepliktig förmögenhet överstiger 90 000 kronor. Om förmögenhetsvärdet överstiger 150 000 kronor, skall avdrag inte medges. Fastighet, som avses i 24 § 2 mom., och jordbruksfastighet,

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst icke visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige icke skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 6 000 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig, som under beskattningsåret icke haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2§ första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och därutöver skattepliktiga intäkter av tjänst om sammanlagt 6 100 kronor samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. första stycket. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 77,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 95 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

som i huvudsak används för bostadsändamål, skall inräknas i förmögensvärdet med belopp som motsvarar 1/10 av skillnaden mellan taxeringsvärdet året före taxeringsåret och lånat kapital, som nedlagts i fastigheten, i den mån skillnaden inte överstiger 250 000 kronor. Är skillnaden större beräknas värdet till 25 000 kronor jämte den del av skillnaden som överstiger 250 000 kronor. Har den skattskyldige eller hans make flera sådana fastigheter, som avses här, gäller bestämmelserna endast för en fastighet och då i första hand för fastighet som utgör stadigvarande bostad för den skattskyldige.

Här ovan angivna grunder för avdragsberäkningen får frångås, när särskilda omständigheter föranleda det.

Vid beräkning av avdrag för gift skattskyldig iakttages bestämmelserna i 52 § 1 mom. sista stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering. Bestämmelsen i punkt 2 tredje stycket av anvisningarna till 50 § skall dock tillämpas redan vid 1981 års taxering, varvid beloppsgränsen i bestämmelsen för inkomst utöver ålderspension skall vara 5 400 kronor.

Beträffande periodiska utbetalningar som utgår på grund av bindande förpliktelser, som uppkommit före den 9 november 1973, skall de bestämmelser som gällde före den 1 januari 1974 alltså tillämpas.

5 Förslag till**Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)**

Härigenom föreskrivs att 22 § 3 mom. taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

22 §

3 mom.² Skattskyldig, som uppburit folkpension, är med undantag som anges i andra stycket skyldig att utan anmaning avlämna självdeklaration endast om hans bruttointäkt av en eller flera förvärvskällor under året uppgått till minst 17 500 kronor, eller, om hans make uppburit folkpension, till minst 15 200 kronor. Med folkpension avses folkpension i form av ålderspension, förtidspension, änkepension och hustrutillägg. Som folkpension räknas *icke* barnpension eller vårdbidrag.

3 mom. Skattskyldig, som uppburit folkpension, är med undantag som anges i andra stycket skyldig att utan anmaning avlämna självdeklaration endast om hans bruttointäkt av en eller flera förvärvskällor under året uppgått till minst 20 400 kronor, eller, om hans make uppburit folkpension, till minst 17 800 kronor. Med folkpension avses folkpension i form av ålderspension, förtidspension, änkepension och hustrutillägg. Som folkpension räknas *inte* barnpension eller vårdbidrag.

¹ Lagen omtryckt 1971: 399. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Senaste lydelse 1979: 1158.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Bestämmelserna i första stycket gälla icke om den skattskyldiges make är skyldig att utan anmaning avlämna självdeklaration, om den skattskyldige har varit bosatt i riket endast en del av beskattningsåret, om han har skattepliktiga förmögenhetstillgångar överstigande 75 000 kronor eller om garantibelopp för fastighet skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för honom. I fråga om makar gälla bestämmelserna i 1 mom. tredje stycket såvitt avser förmögenhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

Motion med anledning av proposition 1980/81: 20

1980/81: 97 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen begärs ett riksdagsuttalande om att beräkningen av basbelopp och basenhet inte bör förändras enligt de riktlinjer regeringen förordar.

Motionen har överlämnats till utskottet från finansutskottet såvitt avser beräkning av prisindex som grund för basenheten.

Motioner med anledning av prop. 1980/81: 50

1980/81: 124 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas

1. att riksdagen med avslag på proposition 1980/81: 50 hos regeringen hemställer om skyndsamt förslag om slopande av indexregleringen av skatteskalen samt om en extra skattereduktion på 1 500 kr. vid beskattningsbara inkomster mellan 30 000 och 80 000 kr. samt med avtrappning i övriga inkomstskikt enligt i motionen angivna riktlinjer.

2. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag av innebörd att folkpension och pensionstillskott jämte en sidoinkomst om 1 500 kr. skall vara befriade från beskattning, samt

3. att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsamt förslag om avskaffande av rätten till avdrag vid inkomsttaxeringen för frivilligt utgivet periodiskt understöd.

1980/81: 125 av Märten Werner (m)

I motionen yrkas att riksdagen uttalar att vid tillämpning av bestämmelserna om periodiskt understöd dispens från begränsningarna i avdragsrätten skall kunna medges i fråga om understöd till personer som ägnar sig åt kristet, ideellt arbete.

1980/81: 133 av Olof Palme m. fl. (s)

I motionen yrkas

1. att riksdagen avslår de i propositionen framlagda lagförslagen, utom i vad avser beloppsgräns för skattskyldighet för inkomst utöver ålderspension vid 1981 års taxering.

2. att riksdagen beslutar att reglerna för inkomstskatt för 1981 skall utformas i enlighet med vad som förordas i motionen.

3. att riksdagen beslutar att folkpensionsavgiften höjs med en procentenhet fr. o. m. 1 januari 1981.

4. att riksdagen beslutar att rätten till avdrag för frivilligt periodiskt understöd skall slopas fr. o. m. 1982 års taxering.

Yttrande från annat utskott

Finansutskottet har yttrat sig i ärendet. Yttrandet har tryckts separat.

Utskottet

Inledning

Fr. o. m. 1979 års taxering gäller i inkomstskattesystemet ett automatiskt verkande inflationsskydd genom att skiktgränserna i den statliga inkomstskatten är anknutna till penningvärdeutvecklingen. Den beskattningsbara inkomsten uttrycks i basenheter. Basenheten fastställs av regeringen före utgången av september månad varje år och bestäms med utgångspunkt i statistiska centralbyråns beräkningar av prisutvecklingen. Vid dessa beräkningar bortses från ändringar av mervärdeskatteuttaget. Sådana ändringar påverkar alltså inte den statliga inkomstskatten. Basenheten har med tillämpning av nu gällande regler fastställts till 6 500 kr. för taxeringsåret 1982 (inkomståret 1981).

Skattskyldiga som varit bosatta eller stadigvarande vistats här i landet under någon del av beskattningsåret har rätt till s. k. särskild skattereduktion. Även skattereduktionen är inflationsskyddad genom koppling till basenheten. Skattereduktion medges nämligen med det belopp varmed 0.4 basenheter överstiger 2 000 kr.

I juni i år antog riksdagen en lag om tillfällig höjning av den särskilda skattereduktionen vid 1981 års taxering (avseende 1980 års inkomster). Denna tillfälliga höjning är avsedd att ge en lättnad främst åt heltidsarbetande med inkomster under genomsnittet. Den maximala höjningen, 500 kr., gäller i inkomstskikten mellan 45 000 och 60 000 kr. I inkomstlägena 40 000–45 000 kr. utgör höjningen 10 % av den del av inkomsten som överstiger 40 000 kr. Vid inkomster över 60 000 kr. avtrappas höjningen med 3 % av den överskjutande inkomsten. Detta innebär att någon höjning av skattereduktionen inte skall ske vid inkomster på 76 600 kr. och däröver.

Fr. o. m. 1981 års taxering gäller vid inkomstbeskattningen också en marginalskattespärr, som innebär att en skattskyldigs sammanlagda statliga och kommunala marginalskatt inte får överstiga 80% i inkomstskikt upp till ett belopp motsvarande 30 basenheter och 85% för inkomstdelar däröver.

I proposition 1980/81: 20 om besparingar i statsverksamheten m. m. drog departementschefen upp vissa allmänna riktlinjer för 1982 års taxering. Den nu aktuella propositionen innehåller de konkreta förslagen. Dessa berör i huvudsak tre områden, nämligen utformningen av inflationsskyddet för inkomstskatteskalan, folkpensionärernas skattelättnader och rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd.

Skatteskalan m. m.

Enligt propositionen behålls marginalskattespärren oförändrad. Vidare skall den för inkomståret 1980 beslutade höjningen av den särskilda skattereduktionen gälla även vid taxering för inkomståret 1981. Propositionen innebär också att indexregleringen av skatteskalan ligger fast. Basenheten skall således, liksom f. n., följa förändringarna i det allmänna prisläget. Vid bestämmande av basenheten skall emellertid i fortsättningen bortses inte bara från mervärdeskatt utan från alla indirekta skatter, tullar, avgifter och subventioner. Dessutom skall bortses från direkt inverkan på prisläget av ändrade energipriser. De energipriser som f. n. ingår i konsumentprisindex avser fjärrvärme, eldningsolja, hushållsgas, elström och bensin. De nya bestämmelserna skall tillämpas första gången vid fastställandet av basenhet för taxeringsåret 1983 (inkomståret 1982). Redan för inkomståret 1981 föreslås emellertid en sänkning av basenheten från tidigare beslutade 6 500 kr. till 6 400 kr. Detta medför en ökning av skatteuttaget på 1981 års inkomster med ca 1 miljard kr. Departementschefen föreslår att ca 850 milj. kr. av detta belopp används för bibehållande av den tillfälliga höjningen av den särskilda skattereduktionen vid 1982 års taxering. Återstoden har använts för marginalskattelättnader i inkomstkikten närmast ovanför dem där någon höjning av skattereduktionen inte medges.

I motion 97, som finansutskottet med eget yttrande överlämnat till skatteutskottet i vad den rör frågan om beräkning av basenhet, yrkas såvitt nu är i fråga oförändrade regler. I motion 124, även den från vpk, och i smotionen 133 yrkas att indexregleringen av skatteskalan skall upphöra och att såväl skattereduktionen som den tillfälliga höjningen av denna slopas. S anser också att marginalskattespärren bör utnönstras ur regelsystemet och motiverar detta med att höginkomsttagarna till följd av marginalskattespärrens konstruktion blir befriade från en betydande del av de kommunalskattehöjningar som kan komma att genomföras 1981 eller senare. Vpk yrkar att regeringen som en provisorisk åtgärd skall lägga fram förslag om en extra skattereduktion om 1 500 kr. för beskattningsbara inkomster mellan 30 000 och 80 000 kr. med avtrappning i övriga inkomstskikt, medan s

för sin del presenterar en skatteskala för inkomståret 1981 som i förhållande till 1980 års skala innebär sänkt skatteuttag för löntagare med inkomster upp till nära 100 000 kr. och slopande av den särskilda skattereduktionen. Förslaget medför sänkt skatt i inkomstskikten över 30 000 kr. Motionärerna anser också att statlig inkomstskatt inte bör tas ut på inkomster om knappt 30 000 kr. och därunder.

För att finansiera sitt förslag till skatteomläggning, som kostnadsberäknats till 2,5 miljarder kr. eller 1,5 miljard mer än enligt regeringens förslag, yrkar motionärerna höjning av socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen från 8,3 till 9,3 %.

Skatteutskottet, som i yttrande (SkU 1980/81: 3y) till socialförsäkringsutskottet tillstyrkt ett förslag i proposition 1980/81: 20 att beräkningsprinciperna för basbeloppet ändras, anser i likhet med finansutskottet att de motiv som framförts för att ändra basbeloppsberäkningen också gäller i fråga om beräkning av basenhet. Med hänsyn härtill och då utskottet anser det naturligt att tillämpa samma index vid bestämmande av basenhet som av basbelopp tillstyrker utskottet bifall till proposition 1980/81: 50 i denna del. Utskottet avstyrker således motion 97 såvitt nu är i fråga.

Utskottets ställningstagande innebär att principen om indexreglering ligger fast. Utskottet har tidigare i samband med behandling av motionsyrkanden om slopande av indexregleringen av skatteskalen vid upprepade tillfällen framhållit att indexregleringen tillkommit för att motverka de effekter som inflationen tidigare hade på skatteuttaget i form av skärpt beskattning trots oförändrade skatteregler och att det enligt utskottets mening är rimligt att de fördelningspolitiska avvägningar som uttryckts genom riksdagens beslut om skatteskalen – oavsett penningvärdeförändringen – skall vara bestående tills beslut fattas om ändrad avvägning. Något skäl att nu ompröva detta av riksdagen godkända ställningstagande föreligger inte. En indexreglering måste enligt utskottets mening – bättre än ett system med fast skatteskala – vara ägnad att underlätta avtalsförhandlingarna på arbetsmarknaden och därigenom åstadkomma den rimliga reallöneutveckling utan starkt kostnadsuppdrivande effekter som är en grundförutsättning för att man skall kunna framgångsrikt bekämpa inflationen.

Vad särskilt angår frågan om en marginalskarespärr vill utskottet nu – liksom tidigare – framhålla att det enligt utskottets mening måste anses rimligt att en skattskyldig alltid skall kunna få behålla en viss minsta del av en inkomstökning. Marginalskarespärren innebär en garanti för att en skattskyldig med inkomster upp till 30 basenheter eller – vid en basenhet om 6 400 kr. – 192 000 kr. alltid får behålla åtminstone 20 % eller, vid högre inkomster, 15 % av en inkomstökning. I den proposition (1979/80: 58) som innehöll förslaget om marginalskarespärr framhöll departementschefen att han hade svårt att se det berättigade i att löneökningar som var en följd av befordran eller en extra arbetsinsats träffades av en extremt hög marginal-

beskattning. Inte heller ansåg han det i fråga om t. ex. upphovsmän eller uppfinnare rimligt att praktiskt taget hela ersättningen för en framgång skulle gå bort i skatt. Utskottet delar denna uppfattning och kan således inte biträda förslaget att marginalsattesparren upphävs. Utskottet kan inte heller biträda förslagen att slopa vare sig den särskilda skattereduktionen eller den tillfälliga höjningen av denna reduktion. Den särskilda skattereduktionen är inflationsskyddad och utgår med samma belopp för alla oavsett inkomst. Enligt förslaget i propositionen utgör reduktionen vid 1982 års taxering ($0,4 \times 6\,400 - 2\,000 =$) 560 kr. Den tillfälliga höjningen av skattereduktionen ger skattelättnader i inkomstskikten 40 000–76 600 kr. Förslaget i propositionen innebär härutöver vissa skattesänkningar i de närmast högre skikten ovanför dem där effekterna av den höjda skattereduktionen upphör. Den övre gränsen för dessa sänkningar går vid inkomster på 96 000 kr. Sammantaget medför alltså förslaget i propositionen sänkta skatter i ett brett skikt av inkomstskalan. En jämförelse mellan regeringens förslag och det som framlagts i s-motionen 133 utvisar att marginalsattesparren redan i inkomstskikten över 75 000 kr. blir högre enligt s-förslaget än enligt propositionen. S-förslaget att slopa den statliga inkomstskatten för den som har inkomst under 30 000 kr. uppvägs av att den särskilda skattereduktionen tas bort. Detta kan medföra vissa skatteskäpningar, eftersom skattereduktionen får avräknas även från kommunal-skatt. Utskottet är medvetet om att höjningen av den särskilda skattereduktionen ger marginalsatter som i vissa inkomstskikt kan vara lägre än i närmast högre skikt och omvänt. Detta får emellertid enligt utskottets mening accepteras med hänsyn till att åtgärden genom sina fördelningspolitiska effekter kan antas komma att underlätta avtalsförhandlingarna och till att lagstiftningen har karaktären av ett provisorium.

Med det anförda tillstyrker utskottet att den statliga inkomstskatteskalen för inkomståret 1981 utformas i enlighet med förslaget i propositionen. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till yrkandena om att indexregleringen och marginalsattesparren skall avvecklas liksom kravet på slopande av den särskilda skattereduktionen och den tillfälliga höjningen av samma reduktion. Ställningstagandet innebär avslag också på vpk-motionärernas begäran om en extra skattereduktion för 1981 i inkomstskikten 30 000–80 000 kr. och på s-yrkandet om en höjning av folkpensionsavgiften med en procentenhet.

Folkpensionärernas skattelättnader

Folkpensionärer, vilkas huvudsakliga inkomst utgörs av allmän folkpension, medges sedan länge vid inkomsttaxeringen ett särskilt avdrag för nedsatt skatteförmåga. Den som endast har grundpension och en viss högsta sidoinkomst får avdrag med så stort belopp att någon skatt inte kommer att påföras honom. Vid stigande inkomst trappas det extra avdraget ned. Även förmögenhetsinnehav inverkar på avdragets storlek. Belop-

pet för högsta sidoinkomst har fortlöpande uppräknats. Vid den senaste ändringen år 1979, avseende 1981 års taxering (1980 års inkomster), fastställdes beloppet till 5 200 kr.

I propositionen föreslås att beloppet vid 1981 års taxering höjs med ytterligare 200 kr. till 5 400 kr. och att beloppsgränsen vid 1982 års taxering avseende inkomståret 1981 fastställs till 6 100 kr. Vidare föreslås att deklarationspliktsgränsen vid 1981 års taxering skall vara 20 400 kr. eller – om den skattskyldiges make uppbar folkpension – 17 800 kr. mot 17 500 kr. resp. 15 200 kr. vid 1980 års taxering.

I vpk-motionen 124 yrkas att regeringen förelägger riksdagen förslag om att folkpension och pensionstillskott jämte ytterligare 1 500 kr. skall undantas från inkomstbeskattning. S-motionärerna anser – i likhet med departementschefen – att utgångspunkten vid fastställandet av gräns för högsta skattefria sidoinkomst bör vara att folkpension inkl. pensionstillskott skall vara befriad från inkomstskatt. Med hänsyn till den osäkerhet som råder i fråga om prisutvecklingen under 1981 och om pensionernas värdebeständighet i framtiden finner motionärerna det emellertid inte lämpligt att redan nu precisera beloppsgränsen i fråga om 1982 års taxering. De yrkar därför i motion 133 avslag på propositionen i denna del och säger sig ha för avsikt att senare återkomma i denna fråga.

För de närmast föregående inkomståren har som nämnts skattelättnaderna för folkpensionärer avvägs så att en folkpensionär med enbart ålderspension och pensionstillskott inte påförts någon skatt. Denna inriktning bör enligt utskottets mening gälla även vid taxering 1982 avseende inkomståret 1981. Det förhållandet att ett förslag om högsta skattefria sidoinkomst för detta inkomstår måste bygga på antaganden om den framtida prisutvecklingen utgör enligt utskottets mening inte något skäl för att inte redan nu fastställa storleken av den beloppsgräns som skall gälla för skattefrihet. Ett bifall till s-motionärernas förslag innebär att beloppsgränsen – om propositionen bifalls – kommer att vara 5 400 kr. även efter den 1 januari 1981 och detta kan medföra ett annat och högre preliminärskatteuttag. Utskottet tillstyrker därför bifall till propositionen och avstyrker motionen 133 i denna del.

Vad särskilt angår yrkandet i vpk-motionen om en ytterligare höjning av den skattefria sidoinkomsten vill utskottet erinra om att en särskild kommitté f. n. utreder frågan om folkpensionärernas beskattning. Direktiven för denna utredning är omfattande och avser i första hand att skapa ett bättre system av mer bestående natur än det nuvarande. I avvaktan på utredningsresultatet bör några principiella ändringar i reglerna enligt utskottets mening inte vidtas. Utskottet avstyrker följaktligen bifall även till detta yrkande.

Periodiskt understöd

Reglerna om allmänt avdrag för periodiskt understöd och andra därmed jämförliga periodiska utbetalningar fick sin nuvarande utformning 1973. Reglerna innebär att avdrag under vissa förutsättningar medges för den periodiska utbetalningen med utgivet belopp. I fråga om s. k. frivilliga understöd är avdragsrätten dock begränsad till högst 5 000 kr. per år och mottagare. Denna beloppsgräns för avdraget gäller för makar gemensamt.

I samband med behandlingen av motioner avseende rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd begärde riksdagen i våras hos regeringen ett förslag om begränsning av rätten till sådana avdrag till 5 000 kr. per år och givare.

Förslaget i propositionen innebär att avdragsrätten för frivilliga understöd begränsas i enlighet med riksdagens begäran. I fråga om makar gäller därvid att de skall ha rätt till avdrag med vardera 5 000 kr.

I s-motionen 133 och vpk-motionen 124 yrkar motionärerna att avdragsrätten för frivilliga periodiska understöd avskaffas, medan Mårten Werner (m) i motionen 125 begär ett riksdagsuttalande av innebörd att man i fråga om understöd till personer som helt ägnar sin tid åt kristet ideellt arbete och som för sin försörjning är hänvisade till periodiska understöd bör medge dispens från eljest gällande begränsningar i avdragsrätten.

I det betänkande vari utskottet förordade en begränsning av rätten till avdrag för frivilliga understöd framhöll utskottet att berättigad kritik kunde riktas mot avdragsrätten i dess nuvarande utformning men att det likväl fanns skäl att tillåta ett visst maximalt avdrag per år och givare. Utskottet vidhåller denna uppfattning och tillstyrker därför propositionen. Utskottet avstyrker således motionerna i denna del.

Utskottet anser inte att det finns någon anledning att i enlighet med yrkandet i motion 125 införa en dispensrätt i fråga om särskilda understöd. Utskottet har i åtskilliga sammanhang framhållit att allmännyttiga och liknande ändamål enligt utskottets mening bör främjas på annat sätt än genom avdrag vid beskattningen. Utskottet avstyrker således bifall även till denna motion.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte behandlat särskilt har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Lagförslagen

Den av utskottet i betänkande SkU 1980/81: 11 behandlade propositionen 1980/81: 42 om ändrade regler för villabeskattningen m. m. innehåller förslag till vissa ändringar i punkt 2 av anvisningarna till 50 § KL. Dessa av utskottet godtagna ändringar har iakttagits vid utformningen av det nu aktuella förslaget angående samma anvisningspunkt.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte behandlat särskilt har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande skatteskalan m. m.*
 - a) att riksdagen lämnar utan erinran vad som anförts under punkt 2 bilaga 6 till proposition 1980/81: 20,
 - b) att riksdagen bifaller proposition 1980/81: 50 och avslår motion 1980/81: 97 i motsvarande del. motion 1980/81: 124 yrkande 1 samt motion 1980/81: 133 yrkande 1 i motsvarande del och yrkande 2.
2. *beträffande höjning av socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen*

att riksdagen avslår motion 1980/81: 133 yrkande 3.
3. *beträffande folkpensionärernas skattelättnader*

att riksdagen bifaller propositionen och avslår motion 1980/81: 124 yrkande 2 och motion 1980/81: 133 yrkande 1 i motsvarande del.
4. *beträffande avdragsrätten för frivilliga periodiska understöd*

att riksdagen bifaller propositionen och avslår motion 1980/81: 124 yrkande 3 och motion 1980/81: 133 yrkande 4.
5. *beträffande dispens från reglerna om periodiskt understöd*

att riksdagen avslår motion 1980/81: 125.
6. *beträffande lagförslagen*

att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

 - a) lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
 - b) lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
 - c) lag om tillfällig höjning av den särskilda skattereduktionen vid 1982 års taxering,
 - d) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
 - e) lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623).

Stockholm den 9 december 1980

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Valter Kristenson (s), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Trocdsson (m), Olle Westberg i Hofors (s), Tage Sundkvist (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp)*, Anita Johansson (s), Bo Södersten (s) och Olle Grahn (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

Erik Wärnberg, Valter Kristenson, Rune Carlstein, Olle Westberg i Hofors, Bo Forslund, Anita Johansson och Bo Södersten (alla s) har till betänkandet fogat fem reservationer.

1. Skatteskalan m.m. (mom. 1)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 11 med "Skatteutskottet, som" och slutar på s. 12 med "en procentenhet" bort ha följande lydelse:

I en avvikande mening till finansutskottets yttrande 1980/81:2y till socialförsäkringsutskottet har detta utskotts socialdemokratiska ledamöter utförligt motiverat varför de för sin del anser att de nu gällande principerna för beräkning av prisindex som grund för fastställande av basbelopp bör ligga fast. Utskottet är i princip av den uppfattningen att prisindex bör beräknas enhetligt. Av skäl som kommer att redovisas i det följande anser utskottet emellertid att indexregleringen av skatteskalen bör avskaffas. Principerna för beräkning av prisindex för basenhet saknar därför praktisk betydelse.

Som utskottets socialdemokrater vid upprepade tillfällen tidigare framhållit finns det en rad vägande argument som talar mot en indexering av skatteskalen och för att man neutraliserar inflationens effekter genom återkommande sänkningar av marginalskatterna. All den erfarenhet man hittills har av indexregleringen visar klart att systemet leder till orättvisor mellan hög- och låginkomsttagare. Indexregleringen tar ingen hänsyn till att inflationen slår hårdare mot skattskyldiga med lägre inkomster eller att personer med högre inkomster har större möjligheter att genom bl. a. värdesäkert sparande skydda sig mot inflationens verkningar. En följd härav är att indexeringen på ett avgörande sätt försvårar avtalsförhandlingarna, vilket inte minst den förra avtalsrörelsen utgör ett tydligt bevis för. Härtill kommer att indexregleringen uppenbarligen bidrar till att påskynda inflationen och på sikt försvaga statsfinanserna.

Ett av huvudsyftena med indexregleringen var att bryta den årliga sammankopplingen av löneförhandlingar och skattejusteringsbeslut för att därigenom ge skatteskalen en varaktighet som möjliggjorde även fleråriga avtal. Erfarenheterna från de två senaste åren visar med önskvärd tydlighet att detta syfte inte kunnat förverkligas.

Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till att indexregleringen av skatteskalen upphävs. Det bör ske med verkan fr. o. m. inkomståret 1981. Utskottets ställningstagande innebär att den indexanknutna särskilda skattereduktionen, som med sin nuvarande konstruktion i mycket låga inkomstskikt kan medföra en negativ statsskatt, också bör avskaffas och detsamma gäller den tillfälliga höjning av skattereduktionen avseende 1981 års taxering som riksdagen fattade beslut om i våras och som enligt

förslaget i propositionen skall gälla även vid 1982 års taxering. Redan i samband med utskottsbehandlingen riktade socialdemokraterna enligt utskottets mening berättigad kritik mot detta provisorium, som gjort skatteskalorna tekniskt komplicerade och som i vissa inkomstskikt ger marginalskatter som är lägre än de i närmast högre skikt och omvänt. En annan påtaglig nackdel med höjningen av reduktionen är att den medför en klar skärpning av marginalskatterna i inkomstskikten 60 000–80 000 kr. eller de skikt där många heltidsarbetande löntagare befinner sig.

Om marginalskattesparren kan, liksom i fråga om indexregleringen, sägas att den är fördelningspolitiskt orättvis och därför ägnad att försvåra avtalsrörelsen.

Den infördes genom riksdagsbeslut i december 1979 och har redan i år inneburit särskilt stora skattesänkningar för skattskyldiga med mycket höga inkomster. Genom sin konstruktion innebär marginalskattesparren att höginkomsttagarna befrias från en betydande del av de kommunalskattehöjningar som kan komma att genomföras 1981 eller senare. Kommunal-skatten blir härigenom regressiv, dvs. den tas ut med en sjunkande andel för högre inkomster, medan den bör vara proportionell, dvs. belasta alla skattskyldiga med en lika stor procentuell andel av deras inkomster. Detta kan enligt utskottets mening inte accepteras, särskilt som regeringen på olika områden lagt fram förslag som innebär ekonomiska försämringar för personer i mellan- och låginkomstskikten.

Den av socialdemokraterna föreslagna skatteskalen för 1982 års taxering (inkomståret 1981) innebär ett sänkt skatteuttag i inkomstskikten 30 000 – nära 100 000 kr. I jämförelse med propositionen innebär förslaget i motionen dessutom betydligt större skattesänkningar i kronor räknat i inkomstskikten upp till drygt 90 000 kr. Med förslaget i motionen bör det därför vara möjligt att för det övervägande antalet löntagare åstadkomma oförändrade reallöner med mindre nominella löneökningar än som torde krävas om förslaget i propositionen antas. Utskottet anser sig därför böra godta s-motionen även i denna del.

Det anförda innebär att utskottet avstyrker bifall till den av vpk i motionen 124 begärda extra skattereduktionen för 1981 men att utskottet godtar den av s föreslagna höjningen av socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa

- A. att riksdagen med anledning av vad som sägs under punkt 2 bilaga 6 till proposition 1980/81: 20 ger regeringen till känna vad utskottet anför,
- B. att riksdagen med avslag på motion 1980/81: 97 i motsvarande del och med bifall till motion 1980/81: 133 yrkande 1 i motsvarande del och yrkande 2 samt med anledning av motion 1980/81: 124 yrkande 1

- a) beslutar att indexregleringen av skatteskalen skall upphöra fr. o. m. inkomståret 1981,
- b) beslutar att den särskilda skattereduktionen slopas fr. o. m. inkomståret 1981,
- c) avslår förslaget i propositionen om tillfällig höjning av den särskilda skattereduktionen vid 1982 års taxering,
- d) beslutar att marginalskattespärren slopas fr. o. m. inkomståret 1981,
- e) beslutar att den statliga inkomstkatteskalen för inkomståret 1981 utformas i enlighet med förslaget i motion 1980/81: 133.

2. Höjning av socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen (mom. 2)

Reservanterna anser, med åberopande av vad som anförts och hemställs i res. 1, att utskottet under mom. 2 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81: 133 yrkande 3 beslutar höja socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen från 8,3 % till 9,3 % av avgiftsunderlaget fr. o. m. den 1 januari 1981.

3. Folkpensionärernas skattelättnader (mom. 3)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 13 som börjar med "För de" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

För de närmast föregående inkomståren har som nämnts skattelättnaderna för folkpensionärer avvägts så att en folkpensionär med enbart ålderspension och pensionstillskott inte påförts någon skatt. Denna inriktning bör enligt utskottets mening gälla även vid taxering 1982 avseende inkomståret 1981.

Beloppet för högsta skattefria inkomst vid sidan av grundpensionen skall enligt propositionen för inkomståret 1981 utgöra 6 100 kr. Redan i nuläget är enligt utskottets mening en höjning av detta belopp motiverad. Med hänsyn till den osäkerhet som råder i fråga om prisutvecklingen under 1981 och om pensionernas värdebeständighet i framtiden är det enligt utskottets mening inte lämpligt att redan nu precisera beloppsgränsen. Regeringen bör i stället återkomma med förslag i denna fråga.

dels att utskottet under mom. 3 bort hemställa att riksdagen

- a) med bifall till motion 1980/81: 133 yrkande 1 i motsvarande del och med avslag på motion 1980/81: 124 yrkande 2 avslår propositionen såvitt avser skattefri sidoinkomst för folkpensionärer vid 1982 års taxering.

4. Avdragsrätten för frivilliga periodiska understöd (mom. 4)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "I det" och slutar med "denna motion" bort ha följande lydelse:

1972 års skatteutredning föreslog i sitt slutbetänkande (SOU 1977: 91) att rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd skulle slopas.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det numera knappast finns något skäl att bibehålla denna avdragsrätt och detta så mycket mindre som den uppenbarligen utnyttjas för att uppnå skattelättnader som inte är motiverade vare sig med hänsyn till givarens ekonomiska situation eller mottagarens behov. Utskottet tillstyrker därför motionen 133 även i denna del. Härigenom blir även motionen 124 tillgodosedd i denna del.

dels att utskottet under mom. 4 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81: 133 yrkande 4 och 1980/81: 124 yrkande 3 samt med avslag på propositionen beslutar att rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd slopas med verkan fr. o. m. 1982 års taxering.

5. Lagförslagen (mom. 6)

Reservanterna anser med åberopande av reservationerna 1-4 att utskottet under mom. 6 bort hemställa

att riksdagen

A. antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt med de ändringar att ingressen och 10 § 1 mom. erhåller följande lydelse:

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt att 10 a § skall upphöra att gälla och att 10 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst överstiger					
29 000 men inte	34 800 kr.:	1 % av det belopp som överstiger 29 000 kr.:			
34 800 " "	40 600 " :	58 kr. för	34 800 kr. och	2 % av återstoden:	
40 600 " "	46 400 " :	174 " "	40 600 " "	3 % " "	:
46 400 " "	52 200 " :	348 " "	46 400 " "	8 % " "	:
52 200 " "	58 000 " :	812 " "	52 200 " "	15 % " "	:
58 000 " "	63 800 " :	1 682 " "	58 000 " "	19 % " "	:
63 800 " "	69 600 " :	2 784 " "	63 800 " "	23 % " "	:
69 600 " "	75 400 " :	4 118 " "	69 600 " "	28 % " "	:
75 400 " "	81 200 " :	5 742 " "	75 400 " "	33 % " "	:
81 200 " "	87 000 " :	7 656 " "	81 200 " "	36 % " "	:
87 000 " "	92 800 " :	9 744 " "	87 000 " "	41 % " "	:
92 800 " "	98 600 " :	12 122 " "	92 800 " "	42 % " "	:
98 600 " "	116 000 " :	14 558 " "	98 600 " "	48 % " "	:
116 000 " "	174 000 " :	22 910 " "	116 000 " "	53 % " "	:
174 000 kr.		53 650 " "	174 000 " "	58 % " "	:

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) med de ändringar att punkt 5 av anvisningarna till 46 § och punkt 2 av anvisningarna till 50 § erhåller följande som reservanternas förslag betecknade lydelse:

*Utskottets förslag**Reservanternas förslag*Anvisningar
till 46 §.

5. Förutsättning för — — — — — är avslutad.
Avdrag medges — — — — — juridisk person.

För annat periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning medges avdrag med högst 5 000 kronor. Utger skattskyldig sådana understöd till mer än en person med belopp som sammanlagt överstiger 5 000 kronor, skall avdraget fördelas mellan dessa understöd på sätt den skattskyldige önskar.

till 50 §.

2. Vid bedömningen — — — — — av pensionstillskott.
Regeringen eller — — — — — angivna grunder.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst icke visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige icke skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 6 000 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig, som under beskattningsåret icke haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och därutöver skattepliktiga intäkter av tjänst om sammanlagt 6 100 kronor samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. första stycket. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst icke visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige icke skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 6 000 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig, som under beskattningsåret icke haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och därutöver skattepliktiga intäkter av tjänst om sammanlagt 5 400 kronor samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. första stycket. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet

Utskottets förslag

Reservanternas förslag

med utgångspunkt från en pension utgörande 77,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 95 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

med utgångspunkt från en pension utgörande 77,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 95 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Om skattskyldigs - - - - - taxerad inkomst.
 Det avdrag - - - - - den skattskyldige.
 Här ovan - - - - - föranleda det.
 Vid beräkning - - - - - sista stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering. *Bestämmelsen i punkt 2 tredje stycket av anvisningarna till 50 § skall dock tillämpas redan vid 1981 års taxering, varvid beloppsgränsen i bestämmelsen för inkomst utöver ålderspension skall vara 5400 kronor.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången i fråga om anvisningarna till 50 § vid 1981 års taxering och i övrigt vid 1982 års taxering.

Beträffande periodiska utbetalningar som utgår på grund av bindande förpliktelser, som uppkommit före den 9 november 1973, skall de bestämmelser som gällde före den 1 januari 1974 alltså tillämpas.

- 3. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623).
 - B. avslår det vid propositionen fogade förslaget till lag om tillfällig höjning av den särskilda skattereduktionen vid 1982 års taxering,
 - C. med avslag på det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt antar följande

Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt**

Härigenom föreskrivs att lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981. Den upphävda lagen gäller fortfarande i fråga om 1981 och tidigare års taxering.

D. antar följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 4 a § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

4 a §

Avgift till folkpensioneringen enligt 1 eller 3 § skall utgå med nio och tre tiondels procent av det belopp, på vilket avgiften skall beräknas. I fråga om sjöman som avses i 1 § 1 mom. första stycket lagen (1958: 295) om sjömansskatt beräknas dock avgiften efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med motsvarande tillämpning av 4 § andra stycket. Avgifterna tillförs staten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.